

Ing. Jiří Krist

předseda spolku

m: +420 724 790 088

e: predseda@nsmas.cz

Podklad pro start diskuse v Národní síti Místních akčních skupin České republiky, z.s. k zaměření programového období 2021+

Část „Využití dokumentu Strategický rámec ČR 2030“

I. Co je to ČR 2030?

Jde o střednědobý vrcholný strategický rámec pro rozvoj České republiky v příštích patnácti letech s názvem Česká republika 2030. Jako takový je závazným podkladem pro všechny strategie nižšího stupně - např. Strategie regionálního rozvoje ČR 21+. Dokument je výsledkem aktualizace Strategického rámce udržitelného rozvoje z roku 2010. Zadání aktualizace bylo schváleno usnesením vlády ze dne 29. července 2015 č. 622 k agendě udržitelného rozvoje. Strategický rámec je výstupem širokého participativního procesu, který probíhal od září 2015 a byl koordinován Oddělením pro udržitelný rozvoj Úřadu vlády České republiky. Do tohoto procesu se zapojili i zástupci NS MAS a řada našich partnerů. Protože se jedná o tematicky rozsáhlý dokument, byla snaha jej uspořádat tak, aby to uživatelům co nejvíce usnadnilo orientaci a jeho další používání. První tři části (Úvod, Vize a Principy udržitelného rozvoje) definují základní pojetí rozvoje, představují proces vzniku dokumentu, deklarují základní principy a popisují obecnou vizi rozvoje do roku 2030. Následuje shrnutí Analýzy rozvoje v podobě šesti SWOT analýz, po jedné pro každou tematickou klíčovou oblast. Tyto SWOT analýzy uvádějí hlavní závěry analytických prací, které předcházely formulaci návrhových částí jednotlivých klíčových oblastí a jejich cílů. Kompletní Analýza rozvoje tvoří Přílohu č. 2 tohoto dokumentu. Klíčové oblasti začínají formulací vizí rozšířené pro danou oblast a poté představují žádoucí směr vývoje příslušné tematické oblasti. Každou klíčovou oblast uzavírá seznam strategických cílů a jejich konkretizaci do specifických cílů. K cílům a jejich specifickým podcílům jsou přiřazeny indikátory. Seznam indikátorů ke specifickým cílům tvoří Přílohu č. 1. Navazujícím dokumentem je Implementační plán ČR 2030, který by měl být schválen vládou do konce volebního období.

Úvodní teze:

- Cílem snažení je vylepšit kvalitu života a nasměrovat vývoj ČR k rozvoji, který je udržitelný po stránce sociální, ekonomické i v životním prostředí
- Dokument je rámcem pro další plánování na národní, krajské i místní úrovni, v těchto dalších dokumentech se budou definovat konkrétní aktivity – to je prostor i pro strategie MAS
- Koordinátorem prací je Úřad vlády ČR
- Vedle makro ukazatelů je snahou dokumentu zacílit i na jedince, rodiny a místní společenství. Pozornost je věnována různým parametrům kvality života, jako je zdravotní stav, vyvážení mezi prací a soukromým životem, vzdělávání a dovednosti, mezilidské vztahy, občanská angažovanost, kvalita prostředí pro život, osobní bezpečí, životní pohoda – toto vše je obtížné měřit penězi, ale i výše příjmů, bohatství, zaměstnání, výdělků má na výše uvedené parametry velký vliv. Důraz na mikro a regio úroveň vytváří prostor pro uplatnění metody LEADER

NS MAS

sídlo:
Opavská 228,
747 41 Hradec nad
Moravicí

kancelář:
Hlavní 137
788 33 Hanušovice

ič: 28554272
bů: ČS 3625362339/0800
t: +420 583 215 610
e: info@nsmas.cz
w: www.nsmas.cz

- Princip udržitelnosti jako přiznání faktu, že naše přírodní zdroje jsou konečné. Udržitelnost bude zcela jistě jeden ze základních principů plánování v EU pro 21+, stejně tak jako přiznání propojenosti světa v globální celek. Princip spolupráce a propojenosti-prostor pro LEADER
- Vazba na „17 cílů udržitelného rozvoje OSN“
- Vazba na klimatické cíle, snižování zdrojů narušování klimatu a adaptace na klimatické změny. Podstatná část řešení klimatických problémů leží ve venkovských oblastech (sucho, narušení zemědělské a lesnické produkce, zadržování vody) – prostor pro LEADER
- Zasazení plánování v Česku do propojeného světa prostřednictvím pochopení megatrendů, které se nás dotknou nebo ovlivní dosahování našich cílů. Nadcházející období se bude vyznačovat neustálými změnami, nejistotou, bude náročné na kvalitní vedení. Proto je v ČR 2030 tak důležitá otázka „dobrého vládnutí“ Nejedná se přitom jen o systém veřejné správy, ale i o zapojení nestátních aktérů – prostor pro LEADER
- Napříč tématy jdou principy bezpečnosti a odolnosti, které by se také měly stát tématy LEADERu
- ČR 2030 definuje 6 klíčových oblastí, pro které formuluje strategické a specifické cíle. Navazující implementace upřesní roky pro plnění a indikátory jejich dosažení

II. Vize: Jaká má být Česká republika v roce 2030?

Česká republika je v roce 2030 demokratickým, právním státem založeným na respektu k občanským, politickým, hospodářským a sociálním právům svých obyvatel a rozvíjejícím svou kulturně danou identitu. Zajišťuje vysokou kvalitu života a současně respektuje přírodní limity a chrání biologickou rozmanitost. Cíleně také napomáhá dosažení těchto hodnot jinde ve světě. Udržitelný rozvoj České republiky je poměřován zvyšováním kvality života každého jednotlivce i společnosti jako celku. Naplňuje potřeby přítomných generací, aniž by ohrozil schopnost budoucích generací naplnovat ty své. Česká republika je soudržnou, aktivní a podnikavou společností rovných příležitostí a minimalizuje strukturální a sociální nerovnosti. Společnost a struktury rozhodování jsou odolné a pružné, schopné včas rozpoznat možná vývojová rizika a racionálně reagovat na neočekávané změny a měnit si dynamiku globálního vývoje. Odolnost společenských vazeb a struktur a věcné řešení problémů jsou posilovány diskusí a dohodou.

Tato vize je v plném souladu s principy, kterými se řídíme v LEADERu. To dává NS MAS výhodu pro vyjednávání budoucího zapojení do realizace jak cílů ČR 2030, tak navazujících dokumentů a programů, které budou na ČR 2030 navazovat, včetně Evropských strukturálních a investičních fondů v období 21+.

III. Manažerské shrnutí dokumentu ČR 2030

Lidé a společnost

V sociální oblasti má Česká republika řadu strukturálních výhod. Má univerzální systém sociální ochrany, který úspěšně plní funkci dočasně „záchranné sítě“, v mezinárodním srovnání vykazuje nízké celkové příjmové nerovnosti, má stabilní systém veřejného školství, dobrou úroveň vzdělanosti a výbornou dostupnost kvalitní zdravotní péče. Klesá celková nezaměstnanost, roste však podíl dlouhodobě nezaměstnaných na celkové nezaměstnanosti. Přesto lze z hlediska dlouhodobé rozvoje identifikovat některé zásadní výzvy: ohrožení chudobou je u některých skupin nadprůměrně vysoké (senioři a zejména seniorky, neúplné rodiny s dětmi), ve společnosti přetrvávají genderové nerovnosti, socioekonomické zázemí studentů významně determinuje výsledky vzdělávání, lidé žijí déle, ale dožívají v nemoci a zdraví je významně ovlivněno socioekonomickými podmínkami. Rozvoj společnosti budou významně ovlivňovat trendy demografického stárnutí, postupující robotizace a digitalizace na

NS MAS

sídlo:
Opavská 228,
747 41 Hradec nad
Moravicí

kancelář:
Hlavní 137
788 33 Hanušovice

ič: 28554272
bů: ČS 3625362339/0800
t: +420 583 215 610
e: info@nsmas.cz
w: www.nsmas.cz

trhu práce Jejich zvládnutí ve prospěch kvality života bude zásadním úkolem veřejných politik. Do roku 2030 strategický dokument navrhuje navýšit investice do prevence a zdravotní gramotnosti, posílení systémové podpory vzdělavatelů jako nositelů změny ve vzdělávacím systému, udržení zaměstnanosti prostřednictvím rozvoje zelené (na eko zaměřené) a stříbrné (na inovace zaměřené) ekonomiky a zvýšené zapojení dosud málo zastoupených skupin na trhu práce.

Pozn. LEADER: Uplatnit zkušenosti ze stávající realizace OPZ, IROP a další. Příklady: Programy rozvoje sociálních služeb (cca 20 MAS), Místní akční plány vzdělávání (cca 60 MAS), investiční projekty pro sociální služby, vzdělávání, komunitní centra apod.

Vize Leader 21+:

Hospodářský model

Ekonomika České republiky musí najít nové zdroje růstu po vyčerpání růstového modelu založeného na přílivu přímých zahraničních investic. Klíčová je podpora inovativnosti malých a středních podniků, u kterých je největší potenciál růstu, i velkých firem, které tvoří největší část ekonomiky. Hospodářství však musí růst, aniž by zároveň stejným tempem rostla spotřeba zdrojů a energie. Do roku 2030 je proto cílem zrušení závislosti ekonomického růstu na růstu materiální a energetické spotřeby (tzv. decoupling). Technologickou příležitostí a zároveň příspěvkem mezinárodní snaze o zmírnění změny klimatu je také dekarbonizace ekonomiky. Hospodářský rozvoj je závislý na přizpůsobování a udržování infrastruktury, která je zároveň bezpečnostním prvkem přinášejícím žádoucí odolnost. Udržitelné veřejné finance se v budoucnu musí umět vyrovnat se změnami struktury příjmů, novými požadavky na výdaje a zajistit co nejefektivnější vydávání veřejných prostředků.

Pozn. LEADER: Zkušenosti s podporou zemědělských podniků a nezemědělských mikropodniků. Jsme nejsilnější venkovská organizace se sítí profesionálních kanceláří, schopných podporovat podnikání v obcích a městech do 25 tis. ob. Postupně se orientujeme v problematice sociálního podnikání. Zatím především v PRV, v sociálním podnikání v IROP. Nebyli jsme zatím úspěšní v OP PIK.

Vize Leader 21+:

Odolné ekosystémy

Ekosystémy České republiky jsou pod značným tlakem intenzivního zemědělství a lesnictví, které přispívají k degradaci půdy a snižují její schopnost zadržovat vodu. Dochází k další fragmentaci krajiny a úbytku biologické rozmanitosti. Významná část povrchových vod je kontaminována splachy z polí a odpadními vodami. Do roku 2030 je třeba tyto trendy zvrátit a dosáhnout postupného zlepšování současného stavu. K tomu lze využít synergie mezi zvyšováním úrodnosti půdy, zachycováním a ukládáním uhlíku z atmosféry v půdě ve formě organické hmoty a zadržováním vody v půdě. Hospodaření v krajině mohou zlepšit zejména vhodně zacílené zemědělské dotace. Synergie mezi obnovou ekosystémových funkcí krajiny a vytvářením pracovních míst na venkově při údržbě krajiny a v cestovním ruchu přispěje také k vyváženému územnímu rozvoji.

Pozn. LEADER: Zkušenosti s PRV (lesnictví, zadržování vody, eroze, ...) a startuje OPŽP (výsadby stromů, zeleň v obcích, boj s invazivními druhy). Zatím malé úspěchy v krajině plánování (Studie krajiny).

Vize Leader 21+:

Obce a regiony

Obce a regiony se potýkají s důsledky postupující suburbanizace, která postupně zasahuje i menší sídla. Jsou s ní spojeny negativní jevy např. vznik vnitřních periferií s horší dostupností veřejných služeb

NS MAS

sídlo:
Opavská 228,
747 41 Hradec nad
Moravicí

kancelář:
Hlavní 137
788 33 Hanušovice

ič: 28554272
bů: ČS 3625362339/0800
t: +420 583 215 610
e: info@nsmas.cz
w: www.nsmas.cz

a obslužných funkcí, odliv obyvatelstva a zdraví ohrožující faktory dané nárůstem dopravy. Města a obce se budou muset do roku 2030 také začít intenzivně připravovat na adaptaci na změnu klimatu. Municipality se s ohledem na nejasnosti v kompetencích a stále komplexnější prostředí potýkají s nedostatky v efektivitě, kvalitě i legitimitě vládnutí, včetně zapojování veřejnosti. Do roku 2030 bude proto třeba v obcích a regionech podporovat plánování na úrovni funkčního urbanizovaného území, rozvíjet síť veřejných služeb v území, podporovat bezemisní dopravu, zajistit opětovné využívání brownfieldů a reurbanizaci městských center, omezit emise skleníkových opatření a podporovat adaptační opatření jako je například lepší péče o zeleň ve městech či pasivně energetické stavebnictví.

Pozn. LEADER: V IROP 14-20 máme menší možnosti, než jaké nám pro obce nabízel PRV v předchozím období. Je také kladen menší důraz na inovace a obtížnější je i propojování (integrace) témat mezi projekty. Zatím zcela nevyužit je potenciál projektů spolupráce. Probíhají jednání o aktivizaci článku 20 pro využití PRV i ve prospěch obcí.

Vize Leader 21+:

Globální rozvoj

Česká republika se hlásí ke své globální zodpovědnosti a do roku 2030 bude dále spolupracovat na rozvoji globálního prostředí příznivého pro prosazování udržitelného rozvoje. Bude pravidelně vyhodnocovat dopady domácích politik na rozvoj v ostatních zemích a posílí koordinaci svého vystupování v rámci mezinárodních organizací.

Pozn. LEADER: Zkušenosti z projektu Gruzie je možno aplikovat při šíření metody LEADER v rámci i mimo EU. Aktivnější můžeme být i v rámci programu INTERREG se sousedními státy. Nevyužit je potenciál projektů spolupráce.

Vize Leader 21+:

Dobré vládnutí

Dobré vládnutí je základním předpokladem dlouhodobého rozvoje. V této oblasti Česká republika 2030 identifikuje několik zásadních výzev, jako je klesající míra politické participace prostřednictvím tradičních kanálů (politické strany a volby), slabá schopnost horizontální koordinace veřejné správy, omezená schopnost pracovat při rozhodování s dlouhodobou perspektivou, malé propojení s aktuální zahraniční debatou a silně limitovaná schopnost vládnutí inovovat. Do roku 2030 je proto nutné posílit mechanismy, jimiž je zajišťována soudržnost veřejných politik, rozvíjet inovativní prostředí ve veřejné správě, vylepšovat reprezentativní a zároveň posilovat participativní a deliberativní prvky demokracie (tj. vládnutí s vyšším zapojením dialogu), posílit datovou, znalostní a dovednostní kapacitu veřejné správy a rozvíjet systém sdílení dat a informací, uvnitř veřejné správy i směrem k občanům.

Pozn. LEADER: jsme příkladem uplatnění participativních a deliberativních metod. V projektech MAP sklízíme uznání za dosaženou úroveň zapojení škol i veřejnosti. O využití našich kapacit se zajímá i MPSV a ASZ pro uplatnění v Koordinovaném přístupu v sociálně vyloučených lokalitách. Realizovali jsme projekty SMO a SMS (Centra sdílených služeb obcí MAS jako prvek spolupráce obcí).

Vize Leader 21+:

Pro zajištění implementace strategického dokumentu Česká republika 2030 bude přijat samostatný implementační dokument, který vyhodnotí, jak jsou v současné době naplňovány specifické cíle a identifikuje případná „bílá místa“ a potenciál pro přijetí nových politik či opatření. Cíle strategického rámce Česká republika 2030 budou naplňovány prostřednictvím opatření na národní a krajské úrovni. Odbor pro udržitelný rozvoj Úřadu vlády připraví za každé dva roky analytickou Zprávu o stavu kvality

NS MAS

sídlo:
Opavská 228,
747 41 Hradec nad
Moravicí

kancelář:
Hlavní 137
788 33 Hanušovice

ič: 28554272
bů: ČS 3625362339/0800
t: +420 583 215 610
e: info@nsmas.cz
w: www.nsmas.cz

života a její udržitelnosti, která bude na základě indikátorů vyhodnocovat stav a trendy kvality života a její udržitelnosti v České republice. K její přípravě a oponentuře budou přizvány také zástupci a zástupkyně ostatních sektorů. Součástí této zprávy bude rovněž doporučení k případné aktualizaci strategického rámce.

Česká republika 2030 představuje vizi dlouhodobého rozvoje, na kterém se musí podílet rovněž nestátní aktéři a aktérky. Proto bude možné se přihlásit k naplňování jejich cílů formou tzv. dobrovolných závazků. Součástí implementace bude rovněž posílení udržitelnosti ve vnitřním fungování úřadů na národní a krajské úrovni a metodická podpora Úřadu vlády při aplikaci principů udržitelného rozvoje v rozhodování ústředních orgánů státní správy.

Návrh na další postup:

- Na základě tohoto a dalších podkladů (Gusta Charouzek k SRR aj.) nastartujeme diskusi na setkání v Praze 18.9. v 10 hod na NIDV. Přítomni především zástupci MAS, pokud by některý z partnerů měl velký zájem, určitě jeho zapojení přivítáme
- V říjnu pak minimálně ještě jedno setkání, předložení programového rámce k diskusi v MAS
- V listopadu Valná hromada a schválení programového rámce Leader 21+
- Poté uplatnění dohodnutých témat v jednání s partnery prosazení našich priorit, dtto pro práci v pracovních skupinách (např. SRR, společná zemědělská politika atd)
- Tyto naše dohodnuté cíle bude nutné aktualizovat zhruba v polovině roku 2018, kdy budou známy priority Evropské komise pro 21+

Ing. Jiří Krist

Místní akční skupina Opavsko z.s. – předseda NS MAS

NS MAS

sídlo:
Opavská 228,
747 41 Hradec nad
Moravicí

kancelář:
Hlavní 137
788 33 Hanušovice

ič: 28554272
bů: ČS 3625362339/0800
t: +420 583 215 610
e: info@nsmas.cz
w: www.nsmas.cz

